

Nikola VELKOV
Slavica JANEŠLIEVA
Robert JANKULOSKI
Monika MOTESKA

GALERIJA DOMA OMLADINE BEOGRADA

Nebojša Vilić

PORED/IZA GRAFIČKOG OTISKA

Dilema oko grafičnosti četiri umetnička rada

Izložba u Galeriji Doma omladine sastavljena od četiri rada predstavlja deo projekta **Grafički eksperiment** postavljen u Galeriji Otvorenog grafičkog studija Muzeja Grada Skoplja krajem decembra 1997. pod kuratorstvom Suzane Milevske. Nastojanje projekta bilo je da 'proširi polje samog termina grafike' 'istraživanjem osnovnih grafičkih principa: utiskivanja, odnosa klišeja i kopije, multiplikacije i reprodukcije, otiskivanja ili separacije boja' preko 'iskorišćavanja njenih tekovina u intertekstualnoj i intermedijalnoj kombinaciji sa drugim medijima kao što su kolaž, fotografija, objekt, instalacija, video, kompjuterska obrada i sl.'

Iza izbora ovih radova stoji ideja o postavljanju i odgovaranju pitanja ne samo karakteristika sadašnjeg stanja grafičke umetnosti, već i likovne umetnosti uopšte. Sa jedne se strane javlja aktuelni kulturološki trenutak, a sa druge zapeće u koje se našla tradicionalna (ili bolje rečeno - modernistička) terminologija i podela umetničkih disciplina. Izložba nastoji odrediti još uvek neodređenu umetničku produkciju i postaviti ne više 'moguće pravce razvoja' ili 'proširenje polja' grafičke umetnosti, već postojeće stanje koje u suštini predstavlja njeno ukinuće.

Iz grafike prema konceptu 'iskorak iz medija'

Dihotomnost recentne produkcije polazi iz i završava u definisanju neodređene igre tehnoloških principa umetničkog stvaralaštva. Konceptom 'iskorak iz medija' postavlja se princip koji u inicijalnoj formi zadržava specifične medija: Monika Moteska je 'utisnula' nanos boje i time zadržala suštinski smisao grafičke tehnike; Slavica Janešlieva je 'otisnula' ploču; Robert Jankuloski je 'umnožio' Nam June Paik-a, dok je Ivan Velkov 'rasterizovao' sliku/portret. Dalje je inicijalni grafički postupak razvijan zamenama: Moteska je otiskavajući svoje sopstveno telo (telo kao matrica) postiže unikatnost postignutog rezultata - multiplikativnost grafike zamenjen je originalom; Janešlieva je (ponovo - unikatne) 'otiske' podredila strukturi koju oni treba da izgrade - prvenstvenost grafičkog otiska zamenjena je sekundarnim podređivanjem (iz prvog i jedinog plana u drugi); gumitipijom je Jankuloski približio grafici jednu od fotografskih tehnika koja je najbliža samom grafičkom postupku - zadržavanjem postupka zamenjena je tehnika; Velkov nije svoju gigantografiju odštampao na presu, već na ploteru - utiskivanje boje u hartiju zamenjeno je nanošenjem (inkjet postupkom) na vezivnom filu inkjet-printer hartije.

Sva četiri rada pošla su od tehnoloških karakteristika grafičkih tehnika i time omogućili, ili

osigurali, definisanje samih pojedinačnih radova u domenu grafike na nivou tehnološke analize. Konačnost inicijalnog grafičkog postupka, sagledljiva u faktu da je bilo koji od odabranih postupaka multiplikativnog karaktera (kao jedne od najspeficičnijih karakteristika medija) dovodi do paradoksalnog preobražaja u kome krajnji rezultat procesa jeste nešto sasvim drugo, odnosno - unikatni umetnički rad. U ovoj se činjenici sastoji druga strana suštine sintagme 'iskorak iz medija': i pored toga što je grafički medij inicijalan medij, krajnji medij u kome je rad ostvaren jeste neki drugi, samostalni medij. U ovom drugom grafički medij dobija svoju zasnovanost jedino zbog činjenice da ostaje samo na nivou inicijalnosti.

Iz koncepta 'iskorak iz medija' prema intertekstualnosti Koji su krajnji rezultati procesa 'iskoraka iz medija'?

Moteska je dobila ambijentalni rad, Janešijeva i Jankuloski su napravili objekte, dok je Velkovljević rad završio u gigantografiju. Nakon 'iskoraka iz medija' radovi su postali toliko samostalni od inicijalnog medija (grafike) da su se konstitutivni elementi dela razvili u smeru koherentnog sklopa raznorodnih provenijencija. U osnovi, pojavio se princip intertekstualnosti u kojem višemedijumska struktura funkcioniše kao zajednički sklop u kome provenijentnosti elemenata gube svoju primordijalnost. Drugim rečima, u intertekstualnosti sasvim je moguće da inicijalnost medija bude određena ne samo iz domena grafike, već i fotografije, akcije, performansa, skulpture, videa. U intertekstualnosti ovih radova grafika možda jeste polazna inicijacija, ali ta ista inicijacija postaje nebitna u krajnjem određenju njih samih - inicijalnost grafičkog medija je izgubljena. 'Iskorakom iz medija' i ulaskom u intertekstualni odnos primordijalnosti gube svoju smisao i postaju nove vrednosti.

Tom činjenicom, iako je osnovno nastojanje ovih radova bilo da predstave stanje grafike kao medija u

današnjici, oni govore o tome da taj medij ne samo što je pretrpeo promene, već da su ta 'proširenja' pojma otišla tako daleko u proširenju da se sama grafika ukinula kao takva. Modernističko 'prošireno polje' dostiglo je toliko proširenje da je sebe samo ukinulo.

Nakon intertekstualnosti

Ovime se postavlja pitanje ispravnosti i svrsishodnosti upotrebe klasičnih (modernističkih) termina koji određuju umetničku produkciju i dali ti termini mogu još uvek da imaju neki smisao. Kakvo stanje jeste u ovom vremenu, teško da bi se moglo reći da oni mogu imati taj smisao i dalje. Samim tim, dotiče se i pojam samih 'likovnih umetnosti'. Likovnost kao kategorija modernosti transformiše se u umetničnost postmodernih vremena. Zamena termina 'likovna umetnost' u jednostavno određenje termina 'umetnost' nastaje upravo kao rezultat brisanja granice između 'likovnih' disciplina, 'likovnih' tehnika i 'likovnih' medija. Međutim razlika ovog brisanja ne nastaje visoko modernističkim deklarativnim stavom, već ujedinjenjem, brikoliranjem i spajanjem svih njih: oni nisu postali konstitutivni elementi jednog citatnog sklopa (u kom sklopu svi konstituensi zadržavaju svoje specifičnosti), već su elementi koji u sklopu ukidaju svoju konstitutivnost, a time i referentnost prema svom izvorišnom mediju.

Time je 'multimedijalna umetnost' postala jedinstvena 'umetnost', a bavljenje multimedijama nije više poetika, već jedina opcija, neminovnost koju su ova četiri autora prihvatila kao njihovu umetničku stvarnost. Jedino se tako može razumeti činjenica da Moteska kao slikar nije naslikala sliku na platnu, da Janešijeva kao grafičar nije otišla grafički list, da Jankuloski kao fotograf i diplomirani kameraman nije izložio fotografiju, i da Velkov kao student Istorije umetnosti nije napisao ovaj tekst.

8000 Portraits of Ivan Podnar (detail), 1997
computer graphics

VELKOV NIKOLA

Born in Skopje, 24. 12. 1970. Member of Art Group
Cyborgs. Address: Titovuzicka 14, 91000 Skopje,
Macedonia

tel.: ++ 389 91 36 72 27; fax: ++ 389 91 36 75 74

e-mail: nvelkov@soros.org.mk

Projects:

- 1995 - The secret life of Igor K. (video)
- 1996 - Five Ladies (CD_ROM)
- 1997 - Trip (video)
- 1997 - Cyborg (Internet Project),
<http://soros.org.mk/sefair/cyborg/index.htm>
- 1997 - Destroy (Internet Project),
<http://lserver.aec.at/temp/destroy/clichere.htm>
- 1997 - Revolution, Sabotage & Terror (Internet project),
<http://mkinter.net/revo/revo.htm>

Solo project:

- 1995 - The secret life of Igor K. (video) Ostranenie'95,
Dessau, Germany
- 1996 - The secret life of Igor K. (video), 19 Kortfilm
Festivalen, Oslo, Norway
- 1996 - The secret life of Igor K. (video), European
Video Work, Brno, Czech Republic
- 1996 - Five Ladies (CD-ROM), The International
Festival of New Film and Video, Split, Croatia

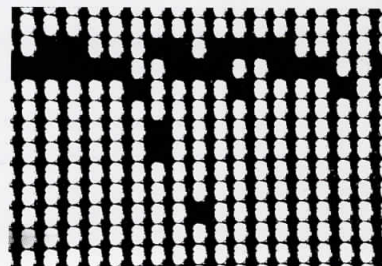
Group exhibitions:

- 1996 - The secret life of Igor K. (video) Das Kunstvideo
in Makedonien, Medien Gallerie, Berlin,
Germany
- 1997 - Cyborg, SEAFair - Altering Vision of the Net -
WEB Art Exhibition, Skopje Museum of
Contemporary Art, Skopje, Macedonia
- 1997 - Scandal, The Third Annual Exhibition of the
Soros Center for Contemporary Arts, Skopje,
Macedonia
- 1997 - 8000 Portraits of Ivan Podnar, Graphic Art
Experiment, Open Graphic Art Studio, Museum
of the City of Skopje, Skopje, Macedonia

Workshops:

- 1997 - Van Gogh TV, Content Creation for Multi-User
Systems, SEAFair'97, Museum of
Contemporary Art, Skopje, Macedonia
- 1997 - Syndicate Net. Shop, Ars Electronica Festival,
Ars Electronica Center, Linz, Austria

8000 Portraits of Ivan Podnar (detail), 1997
computer graphics

SLAVICA JANESLIEVA

Born in Skopje, 1973. Faculty of Fine Arts in Skopje, BFA 1996. Attending postgraduate studies at the Faculty of Fine Arts in Skopje, printmaking department at the class of Prof. Dimitar Malidanov, 1996.

Member of DLUM (Macedonian Association of Fine Artists) since 1996.

Address:

ul. Franc Presern br. 159, 91000 Skopje, Macedonia
tel. 389.91/328-404

Solo Exhibitions:

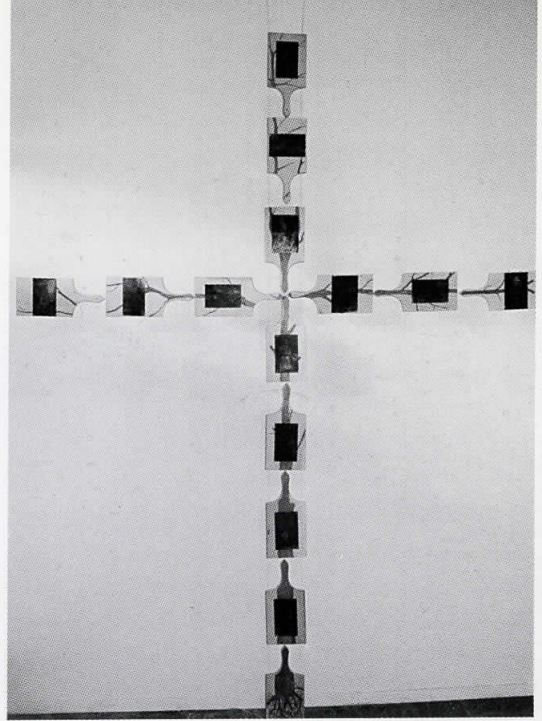
1997 - Skopje, Youth Cultural Center

Group Exhibitions:

- 1995 - Skopje, Mail Art & Book Art, Gallery Stobi
- Skopje, Installations - Skopje Summer '95, Cifte Amam (Old Turkish Bath)
- 1996 - Belgrade (Yugoslavia), VIII Biennial of Yugoslav Student's Graphic
- Gornji Milanovac (Yugoslavia), IV International Biennial of Miniature Art
- Bitola, Prints, Youth Heraklea '96, Art Gallery Bitola
- Skopje, Paintings from Prilep Art Colony, Cultural and Informative Center
- 1997 - Karkiv (Ukraine), 4th Block, Triennial
- Bitola, II International Triennial of Graphic Art
- Uzice (Yugoslavia), III Graphic Art Biennial, Etching
- Varna (Bulgaria), International Print Biennial
- Leskovac (Yugoslavia), International Biennial of Miniature Prints
- Skopje, SIAB '97, Museum of the City of Skopje
- Rijeka (Croatia), Ex Labris
- Skopje, Graphic Art Experiment '97, Open Graphic Art Studio

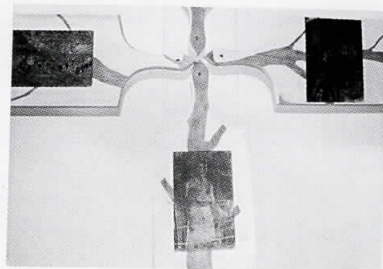
Awards:

- 1997 - Skopje, SIAB '97, Museum of the City of Skopje, Second Prize

Genealogical Tree (detail), 1997

installation, aquatint on wooden boards, 320 x 240

Genealogical Tree (detail), 1997

installation, aquatint on wooden boards, 320 x 240

The Dreamer, 1997

installation, self impression, satin, moltotex, 140 x 225

MONIKA MOTESKA

Born in Prilep, Macedonia, 1971. Faculty of Fine Arts, Skopje, BFA 1996.

Address: Vera Jovic 12a 1/17, 91000 Skopje, Macedonia
tel. 389.91.372 203

Solo Exhibitions:

1994 - Skopje, Suli An Gallery

1996 - Skopje, The Big Blue, Youth Cultural Center

Group Exhibitions:

1993 - Skopje, SIAB, Cultural and Informative Center

- Skopje, Art Works from the Students of the Faculty of Fine Arts, Skopje, Youth Cultural Center

1994 - Skopje, Skopje Summer, Museum of the City of Skopje

- Strasbourg (France), Days of Macedonia Youth

1995 - Skopje, SIAB 2, Art Gallery "Skopje" - Daut Pashin Amam

1996 - Skopje, Curriculum Vitae (E. Demnievska), Museum of the City of Skopje

- Skopje, Cifte Amam 2, Old Turkish Bath "Cifte Amam"

1997 - Skopje, Cifte Amam 3, Old Turkish Bath "Cifte Amam"

- Skopje, Art City, Havzi Pasini konaci

- Skopje, Graphic Art Experiment #97, Open Graphic Art Studio

Nam June Paik 1997
installation, slide frames, gumitype, plexiglass, 32 x 252

ROBERT JANKULOSKI

Born in Prilep, Macedonia, 1969. Faculty of Dramatic Arts, Department of Camera, Skopje, BFA 1996.
Address: Vera Jovic 12a 1/17, 91000 Skopje, Macedonia; tel. 389.91.372 203

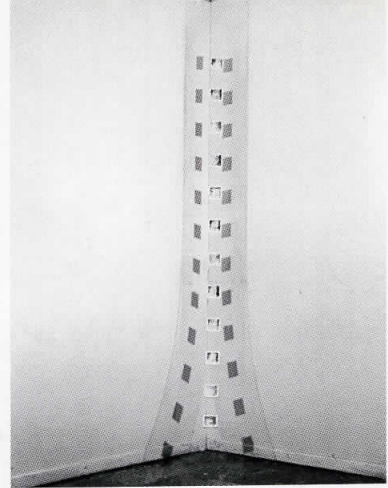
Solo Exhibitions:

- 1991 - Skopje, Rock Photography, Youth Cultural Center
- Prilep, Rock Photography, Gallery of the Cultural Center
- Kumanovo, Rock Photography, Gallery of the Cultural Center
- 1992 - Skopje, Signature, Event, Context, Youth Cultural Center, (together with S. Milevska)
- Skopje, JAT Gallery, organised by the Skopje Museum of Contemporary Art
- 1994 - Skopje, Year-Book Panel, Gallery "Faust"
- 1997 - Skopje, Out of Photo 2, photo installation "Ciao Diana", Cultural Center "Mala Stanica"

Selected Group Exhibitions:

- 1990 - Belgrade (Yugoslavia), New Photography
- Skopje; Sarajevo (Bosnia); Nürnberg (Germany), Photomedia
- 1991 - Strumica, Coup of Yugoslav Photography
- 1992 - Skopje, International Exhibition Photomedia, Art Gallery "Skopje"
- 1993 - Skopje, 4. Youth Biennial, Skopje Museum of Contemporary Art
- 1994 - Skopje, International Exhibition Photomedia, Art Gallery "Skopje"
- 1994/95 - Skopje, Image Box, The First Annual Exhibition of the Soros Center for Contemporary Arts, Cultural Center "Mala Stanica"
- 1995 - Skopje, 9 1/2: New Macedonian Art, Skopje Museum of Contemporary Art
- 1996 - Skopje, Icon on Silver, CD ROM project of nine Macedonian authors on compact disc, The Second Annual Exhibition of the Soros Center for Contemporary Arts, Art Gallery "DUPLO"
- Skopje, Cifte Amam 2, Old Turkish Bath "Cifte Amam"
- Rotterdam (Holland), Manifesta 1 - Foundation European Art Manifestation, Project "Illusions 2", Nederlands Foto Instituut

- 1996 - Presentation of "Icon on Silver", CD ROM project of nine Macedonian authors on compact disc (Project "TV - Day")
- Budapest (Hungary), Artpool, Budapest Autumn Festival
- Maribor (Slovenia), Second Computer Art Festival
- Rotterdam (Holland), V2_East Conference, DEAF
- Bitola, Interfest
- Saint Petersburg (Russia), IV Saint Petersburg Biennial
- Istanbul (Turkey), YTU Mimarlik Fakultesi
- Caen (France), Contiguite, Das Synthetische Mischgewebe
- Brno (Czech Republic), European Video Work
- 1997 - Liverpool (England), Escaping Gravity - LEAF 97, Video Positive 97 Festival, Blackburne House
- Skopje, Cifte Amam 2, Old Turkish Bath "Cifte Amam"
- Skopje, Art City, Havzipasini konaci
- Erfurt (Germanija), Ostzillograph, Forum Bahnhof
- Shenzhen (China), 24th Biennale Photos Monochrome
- Skopje, Graphic Art Experiment '97, Open Graphic Art Studio

Video Projects:

- 1994 - video installation "Year-Book Panel", 7 min.
- 1995 - video installation "Body/Information", 4 min.

Awards:

- 1992 - Skopje, First Award for collection at the International Exhibition Photomedia
- 1993 - Kicevo, First Award for collection at the Days of Macedonian Photography
- 1994 - Stip, First Award for collection, Art Salon "Stip"
- Skopje, Special NIKON Award at the International Exhibition Photomedia
- 1996 - Skopje, Award on Icon on Silver, The Second Annual Exhibition of the Soros Center for Contemporary Arts - Skopje

Seminars:

- 1990 - Burghausen, (Germany), Photo Seminar of FIAP
- 1997 - Erfurt (Germany), Work shop VIA REGIA '97 Blick Nach Osten

Nikola VELKOV, Slavica JANEŠLIEVA,
Robert JANKULOSKI, Monika MOTESKA
25. 02. - 22. 03. 1998.

GALERIJA DOMA OMLADINE
Makedonska 22, Beograd

Za izdavača:
Ninoslav Randelović

Savet galerije
Branislav Dimitrijević
Branislava Anđelković
Dragan Ilić
Darija Kačić
Bata Krgović
Zoran Naskovski

Dizajn
Bata Krgović

Tekst
Nebojša Vilić

Fotografija
Nebojša Vilić
Robert Jankuloski

Slog
agencija LINIJA

Štampa
SKRINP
FRENTE